

Elektronická evidence tržeb ve vodárenství

Jakub Rosypal

Elektronická evidence tržeb (EET) je často diskutovaným tématem, neboť představuje největší změnu v kontrole malých a středních podnikatelů za poslední léta. To, zda je tento krok pozitivní či ne, ponechám na posouzení jiným a budu se zde zabývat pouze některými ustanoveními daného předpisu a jeho dopadem do vodárenství.

Do českého právního řádu byla EET zakotvena zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, který byl dne 13. 4. 2016 vyhlášen ve Sbírce zákonů. Účinnost je v § 38 stanovena obecně prvním dnem osmého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, to jest od 1. 11. 2016, přičemž z tohoto pravidla existují tři výjimky, pro které platí účinnost prvním dnem pátého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, to jest od 1. 8. 2016. Jsou jimi úprava tržeb ve zjednodušeném režimu (§ 10), povinnost oznámit údaje o provozovnách, prostřednictvím kterých jsou prováděny činnosti, z nichž plynou evidované tržby, nebo v nichž přijímá evidované tržby (§ 17) a ustanovení týkající se závazného posouzení o určení evidované tržby (§ 32).

Subjektem evidence tržeb je v zákoně označen poplatník daně z příjmu fyzických osob a daně z příjmu právnických osob podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění. Předmětem evidence tržeb jsou pak evidované tržby poplatníka, kterými se rozumí platba poplatníkovi, která zakládá rozhodný příjem a současně která je uskutečněna jedním ze stanovených způsobů (hotovost; platební karta; šek; směnka; jiný způsob stranami vnímaný jako prostředek placení, který má obdobný charakter jako výše uvedené způsoby, například poukázky na potraviny ve formě stravenek). V případě převodu z účtu na účet nejsou formální znaky evidované tržby naplněny, a tudíž takové platby nejsou evidovanými tržbami. Rozhodným příjmem se u poplatníka daně z příjmů právnických osob rozumí jakýkoliv příjem s výjimkou příjmu, který:

- není předmětem daně z příjmů,
- je nahodilý,
- podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně,
- podléhá dani ze samostatného základu daně,
- je z jiné činnosti, než podnikání.

Z povinnosti evidovat tržby existují dvě výjimky. První z nich obsahuje taxativní výčet případů, na které se zákon nevztahuje, například podnikání v energetických odvětvích na základě licence udělené podle energetického zákona či z pracovněprávního vztahu a vztahu s tímto vztahem souvisejícího. Druhou výjimkou je pak následující obecná formulace: „Tržby, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zcela zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze kterého tyto tržby plynou, a tuto překážku nelze odstranit evidováním tržeb ve zjednodušeném režimu.“

Zákon o evidenci tržeb stanoví v § 12 odst. 2 písm. j) příjmovou výjimku, kdy uvádí, že evidovanou tržbou není tržba „z podnikání na základě povolení krajského úřadu podle zákona o vodovodech a kanalizacích“. Tím je stanoveno, že veškeré příjmy plynoucí z provozování vodovodů a kanalizací nespádají pod zákon o evidenci tržeb. Jiná je ale situace u ostatních činností, které jsou vodárenskými společnostmi běžně vykonávány nad rámec provozovatelské činnosti. V těchto případech je nutné provést posouzení každé jednotlivé činnosti v rámci obecné formulace tvořící druhou výjimku a určit příslušnost zákona pro konkrétní případ.

Poplatník je v rámci evidence tržeb povinen plnit celou řadu povinností, nejpozději v okamžiku uskutečnění evidované tržby je povinen zaslat datovou zprávou údaje o této evidované tržbě správci daně a vystavit účtenku. K provádění elektronické evidence jsou nezbytné autentizační údaje, o které si podnikatel bude muset požádat u správce daně. Autentizační údaje jsou potřeba k přístupu na technické zařízení správce daně, kde je poplatníkovi umožněna správa certifikátu pro evidenci tržeb a údajů pro správu daně. O uvedené údaje je možné žádat dvěma způsoby: 1) prostřednictvím společného technického zařízení správce daně datovou zprávou s ověřenou identitou žadatele, způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, v příslušném formátu a struktuře stanoveném správcem daně, 2) ústně prostřednictvím protokolu u kteréhokoliv věcně příslušného správce daně.

Existuje také možnost zjednodušené evidence tržeb. Vybraní podnikatelé mohou evidovat tržby ve zjednodušeném režimu, ale musí se tak dívat na základě povolení správce daně. V uvedeném případě pak podnikatel nemusí zasílat správci daně údaje o evidované tržbě bezprostředně po vzniku tržby, ale stačí, když tyto údaje odešle do pěti dnů od okamžiku, kdy k tržbě došlo. V uvedeném případě podnikatelé také nebudou muset na účtence uvádět fiskální identifikační kód účtenky.

Existují dva případy, kdy mohou být tržby takto evidovány: 1) tržby z prodeje zboží a služeb na palubě vozidel veřejné linkové a drážní dopravy a 2) tržby, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tato tržba plyne.

Shrnutí

Při vztážení výše uvedených pravidel na fungování vodárenských společností lze dojít k závěru, že na základní předmět činnosti – provozování vodovodů a kanalizací se elektronická evidence tržeb nebude vztahovat, avšak ostatní služby, které jsou běžně poskytovány nad rámec provozovatelské činnosti (například zřízení/výměna/oprava vodovodní/kanalizační přípojky; výstavba/přeložka vodovodního řádu; vyčištění kanalizace; vyčerpání jímky; kamerové prohlídky; odběr vzorků pitné/odpadní vody, laboratorní rozborů; zemní práce; projekční práce), mohou zákonná kritéria splňovat. Vzhledem k podmínkám, které zákon stanoví pro určení, zda se jedná o činnost spadající pod zákon o evidenci tržeb, či nikoliv, nelze obecně uvést seznam těchto činností. Bude nutné, aby každá vodárenská společnost provedla analýzu vlastních aktivit a posoudila, zda pod režim zákona spadá, či nikoli. V případě hraničních situací, kdy nelze příslušnost pod zákon o evidenci tržeb jednoznačně určit, lze využít ustanovení § 32 zákona o evidenci tržeb a požádat správce daně o závazné posouzení o určení evidované tržby.

Mgr. Jakub Rosypal, LL. M.
e-mail: rosypal.jakub@ovak.cz